

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХОЛОГІЙ У СФЕРУ ТУРИЗМУ

З. Д. Смирнова, ст. викладач

В. В. Єфанова, ст. викладач

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Ключові слова: туризм, інновація, нововведення, туристичні послуги, туристичний продукт, інноваційна інфраструктура.

Туризм для України є важливим чинником соціально-економічного розвитку як у середині держави, так і в зовнішньоекономічній діяльності. Проте, Україна практично неконкурентоспроможна на світовому ринку: слабка матеріально-технічна база, яка потребує реконструкції або нового будівництва привабливих для туристів об'єктів, низький рівень сервісу, відсутність необхідної індустрії розваг, поганий стан пам'яток історії та культури, екологічні проблеми тощо [5].

У наукових дослідженнях знайшли своє відображення такі проблеми та особливості розвитку туризму: передумови виникнення, принципи функціонування підприємств рекреаційно-туристичного комплексу, класифікація їх форм і видів, організація діяльності у ринкових умовах, методологія розробки і реалізації державної та регіональної туристичної політики, особливості обліку та аналізу результатів роботи, планування фінансово-господарської діяльності, світовий досвід організації туризму. Зазначена проблематика висвітлюється у наукових працях таких вітчизняних і зарубіжних учених як І. Зоріна, В. Квартальнова, В. Кифяка, Ф. Котлера, В. Кравціва, О. Любіцевої, Дж. Майкенза, В. Мацоли, А. Мельник, В. Мікловди, Н. Недашківської, М. Нудельмана, В. Павлова, Г. Папіряна, М. Пітюлича, Сеніна, С. Харічкова, О. Шаблія, І. Школи та інших.

Вивчення опублікованих з проблеми розвитку туризму наукових праць, методичних розробок і практичних рекомендацій підтверджує, що питання розробки і впровадження нововведень в туризмі досліджені недостатньо, що негативно позначається на розвитку туризму в цілому. Тому вирішення даної проблеми в даний час має особливу актуальність.

Для вирішення поставлених завдань використано такі методи наукового дослідження: теоретичний аналіз наукових літературних джерел, синтез, узагальнення, порівняння.

Туризм походить від французького «tourisme» – прогулянка, подорож – подорожі у вільний час пов'язані з від'їздом за межі постійного проживання; один з видів активного відпочинку, який поєднує відновлення продуктивних сил людини з оздоровчими, пізнавальними, спортивними та культурними

розважальними цілями. Туризм складає частину фізичної культури і спорту, оскільки він служить проявом здорового способу життя, розвитку, досконалістю і збереженню фізичної працездатності і всебічної підготовки [4]. Туризм на початку ХХІ ст. є видом економічної діяльності, що стрімко і динамічно розвивається, випереджаючи за темпами зростання доходів нафтовидобування й автомобілебудування. Феноменальний успіх туризму зумовлений також тим, що в його основі – задоволення постійного прагнення людства пізнати навколишній світ. Завдяки такому пізнанню у формі туризму в багатьох країнах постійно підвищується життєвий рівень населення, розвиваються транспорт, інформаційні та інші технології, відбуваються процеси глобалізації в цілому [2].

Отже, метою світової туристичної галузі є трансформація туристичних пріоритетів згідно з новими тенденціями на світовому ринку туризму (нові пропозиції, модернізація обслуговування клієнтів тощо).

Туризм має стати сферою реалізації ринкових механізмів, джерелом поповнення державного і місцевих бюджетів, засобом загальнодоступного і повноцінного відпочинку й оздоровлення.

Вперше термін «інновація» було використано австрійським економістом Йозефом Алоїзом Шумпетером, який під інновацією розумів суттєву форму зміни функцій товару, що виробляється, яка складається в новому поєднанні і комерціалізації всіх нових комбінацій, заснованих на використанні нових матеріалів і компонентів, впровадженні нових процесів, відкритті нових ринків, впровадженні нових організаційних форм [3].

Слово «інновація» походить від англійського «innovation», що значить введення нового, відновлення, нововведення, а слово «новація» походить від латинського «¹³⁹ovation» – оновлення, зміна [1].

Інновація – це кінцевий результат інноваційної діяльності, що отримав втілення у вигляді нового чи вдосконаленого продукту, нового чи вдосконаленого технологічного процесу, що використовується в практичній діяльності, або нового підходу до соціальних послуг [3].

Давидова О. Г. Досліджуючи інновації в туризмі додає, що інновація це новий продукт, нове явище або дія на ринку (підприємстві), яка має за мету привабити споживача, задовольнити його потреби та одночасно принести дохід підприємцю [3].

У сучасній економіці роль інновацій значно зросла. Це викликано тим, що в ринковій економіці інновації є методом конкуренції, оскільки інновація веде до зниження собівартості, цін і зростання прибутку, до створення нових потреб, до надходження грошових коштів, до підвищення іміджу (рейтингу) виробника нових продуктів, до виходу і насичення нових ринків, у тому числі і зовнішніх.

Інновації в туризмі слід розглядати як системні заходи, що мають якісну новизну і призводять до позитивних зрушень, що забезпечує стійке функціонування і розвиток галузі в регіоні та країні. Сюди відносяться правове забезпечення туристських проєктів, здатність організації нових видів туристської діяльності, створення кардинально нових турпродуктів і товарів для подорожей, інформаційно-рекламне забезпечення туристського попиту, що включає в себе сучасні технології. Основні зусилля щодо розвитку інновацій в туризмі спрямовані на підвищення конкурентоспроможності підприємств, на значне поліпшення туристського сервісу [1].

Туризм здійснює різноманітні спортивні, оздоровчі, рекреаційні, пізнавальні, виховні, економічні та інші функції, але через низку чинників рівень їх реалізації на сьогодні не відповідає потенційним можливостям туристсько-спортивного руху в Україні [4].

Головна особливість туризму полягає у тому, що він, на відміну від більшості інших видів спорту, потребує новітнього оснащення, так як, по-перше, допомагає туристові полегшити проходження маршруту та подолати перешкоди, по-друге, допомогти розвитку нових напрямів спортивного туризму екстремального, пригодницького, вітрильних та інших подорожей, проведення комбінованих за видами туризму подорожей з використанням наявних природно-рекреаційних, історико-культурних та кадрових ресурсів країни, не тільки створює умови для залучення до активних занять спортивним туризмом населення України та світу, а й має стимулюючий вплив на розвиток міжнародного та зарубіжного туризму, сприяє загальному розвитку туристичної галузі України як потенційно високорентабельної галузі економіки та її входженню до світового туристичного ринку [4].

Однак, на сьогодні, незважаючи на наявні потенційно великі можливості, свою соціальну і економічну значущість, туризм в Україні розвинутий недостатньо. Труднощі, з яким зіткнувся в своєму розвитку спортивний туризм, в першу чергу, пов'язані з економічними проблемами розвитку суспільства, а також з майже повною відсутністю державної та громадської підтримки цього виду спорту, недосконалістю методичної та інформаційної бази, яка б враховувала його реалії, а також внутрішніми організаційними проблемами в самому туристсько-спортивному русі, що накопичились за останні роки.

Отже, для покращення конкурентоспроможності туристичної індустрії країни треба створювати нові туристичні продукти, освоювати нові туристсько-рекреаційні території. Впроваджувати передові методи навчання, підготовки та перепідготовки працівників туристичного бізнесу, розробляти нові види матеріально-технічного забезпечення туристичного обслуговування. Забезпечувати державне та регіональне управління туристичною індустрією.

Список використаних джерел

1. Власова Н. М., Смирнова В. В., Семенченко Н. Ю. Інноваційна діяльність в туристичному бізнесі. Культура народів Причорномор'я. 2019. № 176. С. 113-114.
2. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2009. 304 с.
3. Давидова О. Г. Особливості застосування інновацій у розвиток туристичної галузі України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (Серія «Економіка»). 2015. № 7 (172). С. 65-69.
4. Дмитрук О. Ю., Щур Ю. В. Спортивно-оздоровчий туризм. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2008. 280 с.
5. Спортивний туризм : Інформ.-методичний збірник. ФСТУ. 2018. № 25.

УДК 379.85(477)

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

З. Д. Смирнова, ст. викладач,
Д. В. Хуртик, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, ст. викладач
Національний університет фізичного виховання і спорту України

Ключові слова: спортивно-оздоровча діяльність, пішохідний туризм, форми туризму.

Туризм – явище всесвітнього масштабу. Кожен регіон будь-якої країни має свої природні, історико-культурні особливості, що обумовлюють розвиток певних видів туризму. Метою функціонування галузі туризму в Україні є створення конкурентно спроможного туристичного продукту, який можна гідно представити на світовому ринку. Для цього слід ефективно використовувати особливості регіонів, стосовно туристичних видів діяльності людини [2].

Спортивно-оздоровча діяльність є однією з найдоступніших і наймасовіших форм рекреації. Її роль буде постійно зростати, зважаючи на об'єктивно зумовлене характером розвитку сучасного суспільства зменшення фізичної активності людей. Тому спортивний і оздоровчий туризм може вирішити цю проблему, яка дедалі загострюється [3].

Метою спортивних походів є спортивне вдосконалення в подоланні природних перешкод. Метою оздоровчих (рекреаційних) походів є відновлення фізичних і психічних сил людини. Оздоровчий туризм